

**Alueanalyysi turkulaisten toisen asteen opiskelijoiden
harrasteliikunnasta seuratoiminnassa**

Jerry Ahtola

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liikunnanohjaajan tutkinto

Opinnäytetyö

2025

Tekijä(t) Jerry Ahtola
Tutkinto Liikunnanohjaajan tutkinto
Opinnäytetyön nimi Alueanalyysi turkulaisten toisen asteen opiskelijoiden harrasteliikunnasta seuratoiminnassa
Sivu- ja liitesivumäärä 30 + 12
<p>Nykytiedon mukaan on valtakunnallisesti selvillä, että lasten ja nuorten osallistuminen ohjattuun seuratoimintaan vähenee huomattavasti, kun nuori siirtyy toiselle asteelle opiskelemaan. Turussa toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa on kuitenkin havaittu paljon halukkuutta osallistua ohjattuun laadukkaaseen matalan kynnyksen seuratoimintaan. Matalan kynnyksen toiminta keskittyy tällä hetkellä Turussa suurimmaksi osaksi keskustan suuralueelle, mutta kyselyjen perusteella matalan kynnyksen ohjattua toimintaa lasten ja nuorten osalta toivottiin etenkin sosioekonomisesti huono-osaisten alueilla.</p> <p>Opinnäytetyön aikana järjestettyyn kyselyyn vastasi 94 seuraa/yhdistystä. Vastaajista 62 ilmoitti järjestävänsä säännöllistä ohjattua matalan kynnyksen harrasteliikuntaa toisen asteen opiskelijoille. Kyselyssä haluttiin selvittää, mitkä seurat tai yhdistykset järjestävät matalan kynnyksen toimintaa ja kuinka paljon määrällisesti viikkotasolla. Lisäksi haluttiin selvittää, miten seurojen järjestämä toiminta jakautuu alueellisesti Turussa.</p> <p>Tuloksista selviää, että Turussa ohjattu toisen asteen opiskelijoille suunnattu matalan kynnyksen toiminta keskittyy vahvasti Keskustan suuralueelle. Boostii-edun kannalta olisi tärkeää, että ohjattua toimintaa pystyttäisiin jatkossa kehittämään yhä useampaan Turun yhdeksään suuralueeseen ja näin saada lisää potentiaalisia harrastajia mukaan alueellisen tarjonnan kautta. Erityisesti Pansio-Jyrkkälän ja Varissuo-Lausteen alueille tarvittaisiin lisää toimintaa.</p> <p>Kyselyjen mukaan Turussa on selkeästi kysyntää kohderyhmän osalta ohjatulle matalan kynnyksen seuratoiminnalle. Johtopäätöksistä ja tuloksista on selkeästi havaittavissa katvealueet, joihin toimintaa kannattaa viedä. Boostii-edun kannalta on tärkeää tunnistaa alueet ja viedä toimintaa kyseisille alueille ja houkutella harrastajia mukaan, sillä potentiaalisia harrastajia on jokaisella Turun suuralueella.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa kehittämistyönä alueanalyysi toisen asteen opiskelijoiden matalan kynnyksen ohjattua harrasteliikunnasta seuratoiminnasta Turussa. Tässä opinnäytetyössä matalan kynnyksen määritelmällä tarkoitetaan harrastuksia, joissa on tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheiluun tähtäävään toimintaan verrattuna matalampi kynnyks. Matalan kynnyksen toimintaan voi osallistua kuka tahansa taitotasosta riippumatta. Lapselta tai nuorelta vaadittavia edellytyksiä harrastukseen hakeutumisessa on madallettu.</p>
Asiasanat toisen asteen opiskelijat, harrasteliikunta, matalan kynnyksen toiminta, seuratoiminta, alueanalyysi

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Seuratoiminta.....	2
2.1	Valtakunnallinen seuratoiminta	2
2.2	Paikallinen seuratoiminta Turussa	3
2.3	Avustusuudistus Turun seurakentällä	4
3	Toisen asteen opiskelijoiden liikuntakäyttäytyminen	6
3.1	Ohjattu liikuntaharrastustoiminta Turussa	6
3.2	Harrastamisen Suomen mallin kehittämishanke	8
3.3	Turun alueellinen liikuntaharrastaminen.....	9
4	Menetelmät	13
5	Tulokset	15
5.1	Keskusta	16
5.2	Hirvensalo-Kakskerta	17
5.3	Länsikeskus.....	17
5.4	Skanssi-Uittamo	18
5.5	Runosmäki-Raunistula	19
5.6	Nummi-Halinen.....	20
5.7	Pansio-Jyrkkälä	21
5.8	Varissuo-Lauste.....	22
5.9	Maaria-Paattinen	22
5.10	Kehittämissuosituksset	23
6	Pohdinta.....	25
6.1	Päätulokset ja johtopäätökset.....	25
6.2	Kehittämistyön heikkoudet ja vahvuudet.....	26
6.3	Jatkokehittäminen ja tulevaisuus	28
	Lähteet	29
	Liitteet.....	31
	Liite 1. Seurakysely matalan kynnyksen harrasteliikunnasta	31

1 Johdanto

Nykytiedon mukaan on valtakunnallisesti selvillä, että lasten ja nuorten osallistuminen ohjattuun seuratoimintaan vähenee huomattavasti, kun nuori siirtyy toiselle asteelle opiskelemaan (Mononen, Blomqvist, Koski & Kokko 2020, 35–46). Turussa toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa on kuitenkin havaittu paljon halukkuutta osallistua ohjattuun laadukkaaseen matalan kynnyksen seuratoimintaan. Matalan kynnyksen toiminta keskittyy tällä hetkellä Turussa suurimmaksi osaksi keskustan suuralueelle, mutta kyselyjen perusteella matalan kynnyksen ohjattua toimintaa lasten ja nuorten osalta toivottiin etenkin maahanmuuttaja ja sosioekonomisesti huonompi tuloisten alueille. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Seuratietokannan mukaan Turussa on yhteensä 256 rekisteröitynyttä urheiluseuraa, joissa on jäseniä yhteensä 55 781. Näistä toisen asteen opiskelijoita eli 16–19-vuotiaita on yhteensä 7104. Vastausten pohjalta saatiin tarkkaa tietoa toisen asteen opiskelijoille järjestetystä matalan kynnyksen seuratoiminnasta suuralueittain, polarisoitumisesta, katvealueista, tuntivolyymista sekä mahdollisista ongelmista ja suosituksia kyseisen kohderyhmän osalta. (Turun toiminta-avustustietokanta 2022.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa kehittämistyönä alueanalyysi toisen asteen opiskelijoiden matalan kynnyksen ohjatusta harrasteliikunnasta seuratoiminnasta Turussa. Tässä opinnäytetyössä matalan kynnyksen määritelmällä tarkoitetaan harrastuksia, joissa on tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheiluun tähtäävään toimintaan verrattuna matalampi kynnyks. Matalan kynnyksen toimintaan voi osallistua kuka tahansa taitotasosta riippumatta. Lapselta tai nuorelta vaadittavia edellytyksiä harrastukseen hakeutumisessa on madallettu.

Toimeksiantajana tälle opinnäytetyölle toimi Turun kaupungin koordinoima hanke, joka on nimeltään Harrastamisen Suomen mallin kehittämishanke. Alueanalyysin tavoitteena oli kartoittaa turkulaisten seurojen ja yhdistysten järjestämää matalan kynnyksen seuratoimintaa toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa. Opinnäytetyön tarve pohjautuu siihen, että Turussa halutaan ehkäistä liikuntaharrastamisen polarisoitumista mm. alueittain, lajeittain ja ikäryhmittäin. Kehittämistyö tukee Turun avustus uudistusta, jossa jokaiselle turkulaiselle 7–19-vuotiaalle lapselle ja nuorelle tarjotaan vuodesta 2025 alkaen 160–260 euron arvoinen palvelusetelimeräinen avustus ohjatun liikunnan seuramaksuihin. (Turun kaupunki s.a. a.)

2 Seuratoiminta

Seuraavissa alaluvuissa käsitellään seuratoimintaa sekä valtakunnallisesta että paikallisesta näkökulmasta. Niissä käy hyvin ilmi, kuinka iso ja tärkeä liikuttaja suomalainen seurakenttä kokonaisuudessaan on. Edeltäneen kymmenen vuoden aikana päätoimisten palkattujen työntekijöiden määrä seuroissa on lähes kaksinkertaistunut. Samalla odotukset ja vaatimukset seurojen toimintaa kohtaa ovat kasvaneet ja näin myös ammattimaisuus seuroissa on parantunut. (Koski & Mäenpää 2018.)

Vapaaehtoistoimijoita seuraa kohden on aiempaa enemmän, mutta vapaaehtoisten tekijöiden sitoutuminen seuratoimintaan on lyhytjänteistä ja uusien vapaaehtoisten löytäminen koetaan vaikeaksi. Samalla koko seuratoiminnan toimintakulttuuri ja toimintaedellytykset ovat muuttuneet. Kustannukset ovat nousseet ja liikuntapaikat ovat yhä enempi maksullisia. Kuntarajojen merkitys on vähentynyt ja osa seuroista järjestääkin toimintaansa jo useamman kunnan alueella. (Koski & Mäenpää 2018.)

2.1 Valtakunnallinen seuratoiminta

Suomen Olympiakomitean mukaan seuratoiminta on Suomen suurin kansanliike. Suomalaista 1,8 miljoonaa ihmistä osallistuu seuratoimintaan harrastamalla, kilpailemalla, vapaaehtoistyöllä tai osallistumalla muulla tavoin. Seuratoiminnan vaikutus yhteiskunnalle ja ihmisille on kiistaton. Urheiluseuroilla on ainutlaatuinen voima yhdistää ihmiset, luoda tähtiä ja saada meidät voimaan paremmin. (Suomen Olympiakomitea s.a.)

Olympiakomitean mukaan hyvä ja laadukas seuratoiminta sytyttää harrastamisen ja kilpailemisen kipinän kaikille suomalaisille. Olympiakomitea tukee palveluidensa avulla seurojen johtamista, kehittämistä, digitalisoitumista ja vastuullisuutta. Seurojen elinvoiman kasvattamiseen Olympiakomitea pyrkii rakentamaan edellytyksiä laadukkaalle ja uudistuvalla seura- ja järjestötoiminalle, ja lisäksi se tarjoaa myös henkilökohtaista tukea ja neuvontaa. (Suomen Olympiakomitea s.a.)

Kosken ja Mäenpään (2018) julkaisun mukaan tarkkaa tietoa maassa aktiivisesti toimivista seuroista ei ole olemassa. Historian aikana liikunta- ja urheiluseuroja on perustettu kuitenkin noin 30 000 ja yhdistysrekisterin mukaan tällä hetkellä toimivia seuroja on noin 14 000. Vuoden 1990 jälkeen lähes joka neljäs, Suomessa perustettu yhdistys toimii liikunnan alalla, joten voidaan todeta, että suomalaisessa liikuntakulttuurissa seurat ovat täten keskeisessä asemassa. Seurojen merkitys niin huippu- ja kilpaurheilun kuin harrasteliikunnan näkökulmasta on toisin sanoen suuri, erityisesti lasten ja nuorten liikuttajina seurojen rooli on lähes korvaamaton.

Lapsista yhdeksän kymmenestä kokeilee seuratoiminnassa mukana oloa ja noin 60 % 9–15-vuotiaista suomalaisista lapsista ja nuorista on mukana seuratoiminnassa. (Koski & Mäenpää 2018.)

2.2 Paikallinen seuratoiminta Turussa

Seuratietokannan mukaan Turkuun on rekisteröity 256 urheiluseuraa, joissa yhteenlaskettu jäsenmäärä on 55 781 henkilöä (Seuratietokanta 2024). Turku kerää myös itse tilastotietoa urheiluseuroilta avustushakemusten taustatietona. Vuonna 2023 Turun kaupungin liikuntalautakunnan toiminta-avustusten saaneiden seurojen määrä oli 126 kappaletta ja seurojen tätä kautta ilmoittama jäsenmäärä vuonna 2022 oli 57 585 jäsentä, joista alle 20-vuotiaita 23 802 henkilöä. Turkulaisia 6–19-vuotiaita lapsia ja nuoria oli vuonna 2021 yhteensä 23 435, joista 7–11-vuotiaita 8298, 12–15vuotiaita 6327 ja 16–19-vuotiaita 7104. (Turun kaupunki 2024.)

Turun liikunta-avustukset koostuvat neljästä osa-alueesta: 1) Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikuntaa järjestävien yhdistysten perustoiminnan sekä tutkimus- ja kehittämistyön tukeminen, 2) Liikuntaolosuhteiden tukeminen eli liikuntapaikkojen käyttö sekä liikuntapaikkarakentaminen ja liikuntapaikkojen peruskorjaaminen, 3) Osaamisen ja seuratoiminnan laadukkuuden parantaminen ja 4) kohdennetut erityisavustukset. (Turun kaupunki 2024.)

Pääpainopiste avustuksissa on toiminnan ja olosuhteiden tukemisessa ja muut avustusmuodot täydentävät kokonaisuuden liikuntapalvelujen strategian mukaisesti. Avustukset jakaantuvat toiminta-avustuksiin ja kohdeavustuksiin. Vuosiavustus myönnetään yhdistyksen perustoiminnan määrän perusteella ja kohdeavustukset myönnetään sen sijaan syntyneitä kuluja vastaan. Liikunta-avustuksia jaetaan pääsääntöisesti sekä liikunta- ja urheiluseuroille, että liikuntaa järjestäville yhdistyksille. Kaikkien hakijoiden tulee olla rekisteröityneitä yhdistyksiä, joiden kotikunta on Turku. Valtaosa avustuksista kohdistuu liikunta- ja urheiluseuroille. Liikunta- ja urheiluseura on yhdistys, jonka säännöissä päätarkoituksiksi on määritelty liikunta ja urheilu. (Turun kaupunki 2024.)

Liikunta- ja urheiluseuroille jaettavalla toiminta-avustuksella tuetaan seurojen harraste-, valmennus- ja kilpatoimintaa. Alle 20-vuotiaiden lasten ja nuorten toimintaan kohdistetaan noin 70 % määrärahasta. Aikuisten eli 20-vuotiaiden ja sitä vanhempien ikäryhmien toimintaan kohdistetaan noin 30 % avustusmäärärahasta. Avustus edellyttää säännöllistä liikuntaa vähintään kerran viikossa ainakin kolmen kuukauden ajan edellisellä toimintakaudella. Liikunnaksi lasketaan valmennettu kilpailu-urheilu, sekä harraste- ja kuntoliikunta.

Vuoden 2022 toiminta-avustushaun lukujen perusteella eniten avustuksia on mennyt palloilulajeille 23 %, muille lajeille 19 %, voimistelulle ja tanssille 16 %, monilajiseuroille 10 %, jääturheilulle 7 %.

Pienempinä osuuksina vielä kamppailulajit ja uinti- ja vesiurheilu. (Turun toiminta-avustustietokanta 2022.) Vuoden 2021 Harrastuskyselyn mukaan turkulaiset peruskouluikäiset ja toisen asteen opiskelijat harrastavat 105 erilaista liikunnallista harrastusta. Poikien suosituimpia harrastuksia ovat jalkapallo, jääkiekko, salibandy, uinti, parkour, koripallo ja yleisurheilu. Tyttöjen suosituimpia harrastuksia ovat jalkapallo, tanssiurheilu, uinti, ratsastus, joukkuevoimistelu, cheerleading ja telinevoimistelu. (Turun Harrastuskysely 2021.)

2.3 Avustusuudistus Turun seurakentällä

Turku uudistaa liikunnan avustusjärjestelmän alkuvuodesta 2025 alkaen. Sen yhtenä suurimpana kärkenä on liikuntaharrastamisen palvelusetelimäinen avustus eli Boostii-etu, jonka kaupunki tarjoaa jokaiselle turkulaiselle 7–19-vuotiaalle. Etuseteli on vuosina 2025–2026 arvoltaan ikäryhmistä riippuen 160–260 euroa ja vuosina 2027–2028 puolestaan 200–300 euroa. Toisen asteen kohderyhmän osalta Boostii-edun suuruus on 260–300 euroa. Nykyisten maksuttomien harrastekerhojen lisäksi kaupunki tulee siis tarjoamaan jokaiselle 7–19-vuotiaalle taloudellisen tuen, jonka voi käyttää liikunnan harrastamiseen turkulaisissa liikunta- ja urheiluseuroissa sekä liikuntaa järjestävissä yhdistyksissä. Kuvassa 1 on nähtävillä Boostii-edun sisältö ja tavoitteet tiivistettynä.

BOOSTII-ETU Vuodesta 2025 eteenpäin Turun kaupunki antaa turkulaisille 7–19-vuotiaille etusetelin ohjattuun liikuntaharrastamiseen.

Harraste-kortti

Tavoitteet

1. Tukea lasten ja nuorten hyvinvointia, sekä ehkäistä syrjäytymistä ohjatun liikuntaharrastustoiminnan avulla
2. Edistää tasavertaisuutta eri ikäryhmien, sukupuolien, asuinalueiden ja liikuntalajien harrastusmahdollisuuksien näkökulmasta
3. Hillitä harrastamisen kustannusten nousua

Vuodet 2025–2026

7-11-vuotias lapsi/vuosi n. 160 €	12-19-vuotias nuori/vuosi n. 260 €
--------------------------------------	---------------------------------------

Vuodesta 2027 eteenpäin

7-11-vuotias lapsi/vuosi 200 €	12-19-vuotias nuori/vuosi 300 €
-----------------------------------	------------------------------------

- Palvelusetelimäinen avustus, mitä ei tarvitse erikseen hakea.
- Voi käyttää turkulaisessa seurassa tai yhdistyksessä järjestettävään ohjatun liikuntaharrastuksen maksuihin.

TURKU

Kuva 1. Boostii-uudistus ja sen tavoitteet (Turun kaupunki s.a. a)

Boostii-edun tavoitteena on vähentää liikkumattomuutta ja ehkäistä syrjäytymistä kannustamalla lapsia ja nuoria harrastamaan liikuntaseuroissa tai liikuntaa tarjoavissa yhdistyksissä säännöllisesti. Yksi suurimpia tavoitteita on saada lapset ja nuoret liikkumaan säännöllisesti laadukkaassa seura- ja yhdistystoiminnassa, minkä myötä lasten ja nuorten liikkumattomuus vähenee harrastajamäärien kasvun myötä. Lisäksi Boostii-edulla pyritään luomaan entistä tasavertaisemmat harrastusmahdollisuudet eri ikäryhmien, sukupuolten, asuinalueiden ja liikuntalajien näkökulmasta. (Turun kaupunki s.a. a.) Turussa teetettyjen kyselyiden pohjalta etenkin matalan kynnyksen liikuntatoiminta on varsin toivottua etenkin toisen asteen opiskelijoiden suhteen (Turun Harrastuskysely 2021).

Boostii-etuun on haettu mallia Islannista. Islannin pääkaupunki Reykjavik aloitti vuonna 2007 pilotoinnin vapaa-aikakorttiin, joka on hyvin samankaltainen ideologialtaan kuin Turun Boostii-etu. Maassa oli havaittu huomattava päihdeongelma nuorten keskuudessa, joten Reykjavik lähti ensimmäisenä kaupunkina jakamaan 6–18-vuotiaille harrastekorttia, jonka sai käyttää ohjattuun virkistystoimintaan. (European Commission 2023.)

Islanti pyrkii vaikuttamaan lasten ja nuorten asenteisiin, eikä pelkästään heidän käyttäytymiseensä ja tähtäimenä oli päihdevapaa Islanti. Kyseinen maa on rohkeasti lähtenyt muuttamaan lasten ja nuorten elämäntapojen ympäristöä, jotta riski lasten ja nuorten päihteidenkäytölle olisi pienempi ja tulokset ovat olleetkin vakuuttavia. Tutkimuksen mukaan vuonna 1998 42 % islantilaisista 15–16vuotiaista olivat olleet alkoholin tai päihteiden kanssa tekemisissä viimeisen 30 päivän aikana. Vastaava luku vuonna 2015 oli 5 %. Lisäksi harrastukseen rekisteröityjä 6–18-vuotiaita oli vuonna 2010 79 %, kun taas vuonna 2014 luku oli 90 %. Islanti on myös painottanut paljon vanhempien vastuuta ja yhteistyötä. Lisäksi he ovat panostaneet paljon koulutukseen ja tuen antamiseen henkilöille, jotka ovat nuorten kanssa päivittäin tekemisissä. (Eggertsson & Sigfússon 2015.)

Turussa Boostii-edun käyttöönotossa pyritään alueelliseen tasa-arvoon ja siihen, että myös esimerkiksi monikulttuurisilla asuinalueilla olisi yhdenvertaiset harrastusmahdollisuudet (Turun kaupunki s.a. a). Islannissa on huomattu, että maahanmuuttajataustaisten sekä matalatuloisempien asuinalueiden ihmiset eivät ole hyödyntäneet vapaa-aikakorttia toivotulla tavalla. Alueellisen epätasa-arvon ongelmaa Islanti on lähestynyt esimerkiksi olemalla yhteydessä kyseisten alueiden kouluihin ja eri uskontojen edustajiin ja johtajiin. Yhdessä he ovat päätyneet ratkaisuun, jossa harrastekortin tietoisuutta on jaettu eri kielillä sekä kannustettiin erityisesti tyttöjä rohkeasti mukaan kokeilemaan liikuntaa eri muodoissa. Lisäksi he ovat järjestäneet kuljetuksia koulupäivien jälkeen eri liikuntapaikoille ja sieltä kotiin. (World Health Organization 2022.)

3 Toisen asteen opiskelijoiden liikuntakäyttäytyminen

Vuoden 2020 LIITU-tutkimus osoitti karulla tavalla toisen asteen opiskelijoiden liikkumattomuuden. Tutkimus osui koronapandemian aikaan ja näin ollen pandemian aikaiset sulkutoimet ovat kuitenkin osittain voineet vaikuttaa tutkimukseen osallistuneiden liikkumiseen ja harrastamiseen. Tutkimukseen osallistui yhteensä 5333 toisen asteen opiskelijaa, ja aineistosta selvisi hyvin, kuinka ohjattu harrastustoiminta vähenee kohti toiselle asteelle siirtyessä. Suurin osa lukiolaisista liikkui itsenäisesti ja vain noin kolmasosa oli mukana seuratoiminnassa. Suosituimpia liikuntamuotoja olivat lenkkeily, kävely ja kuntosaliharjoittelu. (Valtion liikuntaneuvosto 2021.)

LIITU-tutkimuksen tulokset herättävät huolta nuorten tulevaisuuden työkyvystä ja terveydestä. Vuoden 2020 tutkimuksessa lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden tuloksia tarkisteltiin erikseen, sillä ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden vastaajamäärä jäi hyvin pieneksi. Näin ollen suoraan vertaaminen ammattioppilaitoksessa opiskeleviin ja lukiossa opiskelevien välillä tulee välttää. Tutkimus osoittaa kuitenkin, kuinka liikkuminen ja seuratoiminta laskee merkittävästi alakouluiästä toisen asteen opiskeluiäkään mennessä. (Salasuo, Tarvainen & Myllyniemi 2020, 117–120.)

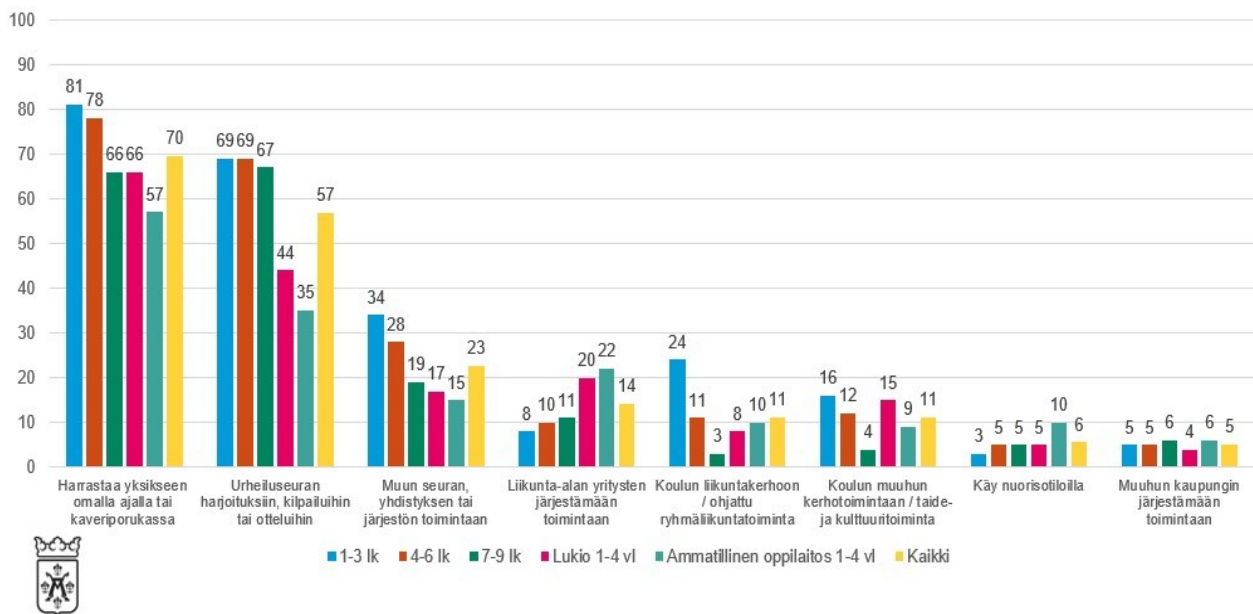
Liikuntasuosituksen toteutumisen suhteen lukiolaisista vain 14 % (n = 4412) kertoi liikkuvansa vähintään tunnin päivässä. Ammattioppilaitoksessa opiskelevista 13 % saavutti liikuntasuosituksen mukaisen liikkumisen päivässä. Mielenkiintoinen havainto tutkimuksessa oli, että ne nuoret, jotka saavuttivat liikuntasuosituksen, heistä 73 % oli mukana seuratoiminnassa. Vastaavasti 30 % liikuntasuosituksen saavuttaneista ei osallistunut seuratoimintaan lainkaan. Edellisessä LIITU-tutkimuksessa havaittiin jo, että iän lisääntyessä lasten ja nuorten liikkuminen vähenee. (Kokko, Martin, Hämylä, Ng, Villberg & Suomi 2021, 16–21.)

3.1 Ohjattu liikuntaharrastustoiminta Turussa

Vuonna 2021 Turussa teetetyssä seurakyselyssä (7–19-vuotiaat, n = 5930) säännöllistä ja ohjattua harrastetoimintaa harrasti 62 % vastanneista. Peruskouluikäisiä ohjattuun toimintaa osallistui 72 % vastanneista ja toisen asteen opiskelijoista vain 46 % oli enää mukana ohjatussa harrastetoiminnassa. Kyselyn mukaan etenkin toisen asteen opiskelijoiden joukossa on monia, jotka haluaisivat harrastaa ohjattua toimintaa, mutta ilmoittivat yleisimmiksi esteiksi mm. ajan puutteen, korkeat kustannukset, harrastuspaikkojen sijainnin, liiallisen tavoitteellisuuden tai kilpailullisuuden. Kyselyyn vastanneista lukiolaisista 15 % ilmoitti, että ei harrasta ohjatusti, mutta haluaisi harrastaa ja vastaavasti ammatillisissa koulutuksissa opiskelevien keskuudessa vastaava luku oli 30 %. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Kuvassa 2 esitellään turkulaisten peruskoulujen ja toisen asteen opiskelijoiden osallistumista organisoituun sekä omaehtoiseen urheiluun ja liikuntaan vähintään kerran viikossa. Kuvasta 2 voidaan havaita, että vuoden 2021 Harrastuskyselyn mukaan toisen asteen opiskelijoista 20 % ilmoitti 150– 300 euron tuen auttavan löytämään jonkin matalan kynnyksen ohjatun harrastuksen. (Turun Harrastuskysely 2021.) Turun Boosti-edulla pyritään tukemaan sekä jo harrastavia ja harrastuksen lopettaneita liittymään mukaan ohjattuun Turkulaisen seuran tai yhdistyksen toimintaan (Turun kaupunki s.a. a).

Osallistuminen organisoituun sekä omaehtoiseen liikuntaan ja urheiluun vapaa-ajalla vähintään kerran viikossa. Peruskoulu (n=3540) ja toinen aste (n=2390) (%)

Kuva 2. Turkulaisten peruskoulun ja toisen asteen opiskelijoiden osallistuminen organisoituun sekä omaehtoiseen urheiluun ja liikuntaan vähintään kerran viikossa (Turun Harrastuskysely 2021)

Kuten kuvassa 2 näkyy, toisen asteen opiskelijoista (n = 2390) lukioita käyvien keskuudessa omatoimisesti harrastaa 66 % ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien keskuudessa luku on 57 %. Kyselyyn vastanneista lukiolaisista 44 % ilmoittaa harrastavansa seuratoiminnassa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevien keskuudessa vain 33 % ilmoittaa harrastavansa urheiluseurassa. Omatoiminen liikunta on siis selkeästi suosittu toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa, kuin ohjattu seuratoiminta. (Turun Harrastuskysely 2021.) Kyselyjen perusteella moni toisen asteen opiskelija haluaisi kuitenkin harrastaa matalan kynnyksen toimintaa seuroissa ja tähän juuri Turun Boosti-edulla pyritään vaikuttamaan. Lapsille ja nuorille jaetulla rahallisella edulla ja yhteistyössä seurojen kanssa Turku pyrkii tavoittamaan näitä lapsia ja nuoria sekä

kannustamaan heitä osallistumaan ohjattuun matalan kynnyksen seuratoimintaan turkulaisessa seurassa tai järjestössä. (Turun kaupunki s.a. a.)

3.2 Harrastamisen Suomen mallin kehittämishanke

Turku koordinoi suurten kaupunkien (Turku, Helsinki, Espoo, Jyväskylä ja Vantaa) yhteistä kehittämishanketta, jossa kehitetään 7–19-vuotiaiden liikunnallista harrastuspolkua eli harrastamisen Suomen mallin ja muun kaupungin matalan kynnyksen palveluista ohjautumista seuratoimintaan. Harrastuspolulla viitataan tässä hankkeessa julkisen sektorin harrastusten ja seurojen järjestämien harrastusten välistä polkua molemmin suuntaisesti. (Pietari, Aarresola & projektityöntekijät 2023.) Hankkeessa kehitettävää harrastuspolkua on havainnollistettu kuvassa 3.

Turussa paikallinen kehittämistyö perustuu Boostii-edun käytön maksimoiseen ja seuraharrastajien määrän lisääntymiseen. Hankkeessa on tunnistettu, että Turussa ei ole tarpeeksi tietoa eri seurojen tuottamista matalan kynnyksen harrastetoiminnoista. Turku pyrkii poistamaan päällekkäisyyksiä sekä kannustaa seuroja vahvempaan yhteistyöhön. Hankkeen aikana on tunnistettu millä alueilla on mitään kaupungin järjestämää liikuntaharrastustoimintaa, mutta seurakentän matalan kynnyksen harrastusliikunnan tiedot ovat puutteellisia. (Pietari, Aarresola & projektityöntekijät 2023.)

Hankkeessa kehitettävä harrastuspolku

Kuva 3. Harrastamisen Suomen mallin kehittämishankkeessa kehitettävä harrastuspolku (Pietari, Aarresola & projektityöntekijät 2023)

Harrastamisen Suomen malli kohdistuu vain peruskouluikäisiin, joten kehittämishankkeessa Turussa toisen asteen opiskelijoiden kehittämistyö painottuu muihin kaupungin matalan kynnyksen toiminnan sekä seurojen toiminnan kehittämiseen. Lisäksi toisen asteen opiskelijoiden huomioiminen on harrastuspolussa tärkeää, jotta myös peruskoulun päättävillä olisi polku olemassa siirryttäessä toiselle asteelle. Turun kaupunki tarjoaa maksutonta 12–19-vuotiaille nuorille suunnattua MIHI-toimintaa, joka on monipuolista ja hauskaa matalan kynnyksen toimintaa ohjatusti tai omatoimisesti. MIHI-toimintaan liittyvällä nuorella ei tarvitse olla mitään aikaisempaa lajikokemusta. (Turun kaupunki s.a. b.)

Turku pyrkii siis kannustamaan nuoria liikkumaan ja kokeilemaan uusia lajeja. Turun tarjoama volyymi ja monipuolisuus on hyvin laaja. Mukana on 20 eri joukkue- ja yksilölajia ja joka viikko Turun ohjelmassa on 40 liikuntavuoroa. MIHI-toimintaan liittyvä nuori rekisteröi itsensä MIHI-toiminnan piiriin ja tämän jälkeen on mahdollista mennä harrastamaan ja kokeilemaan uusia lajeja hyvin matalalla kynnyksellä. (Turun kaupunki s.a. b.)

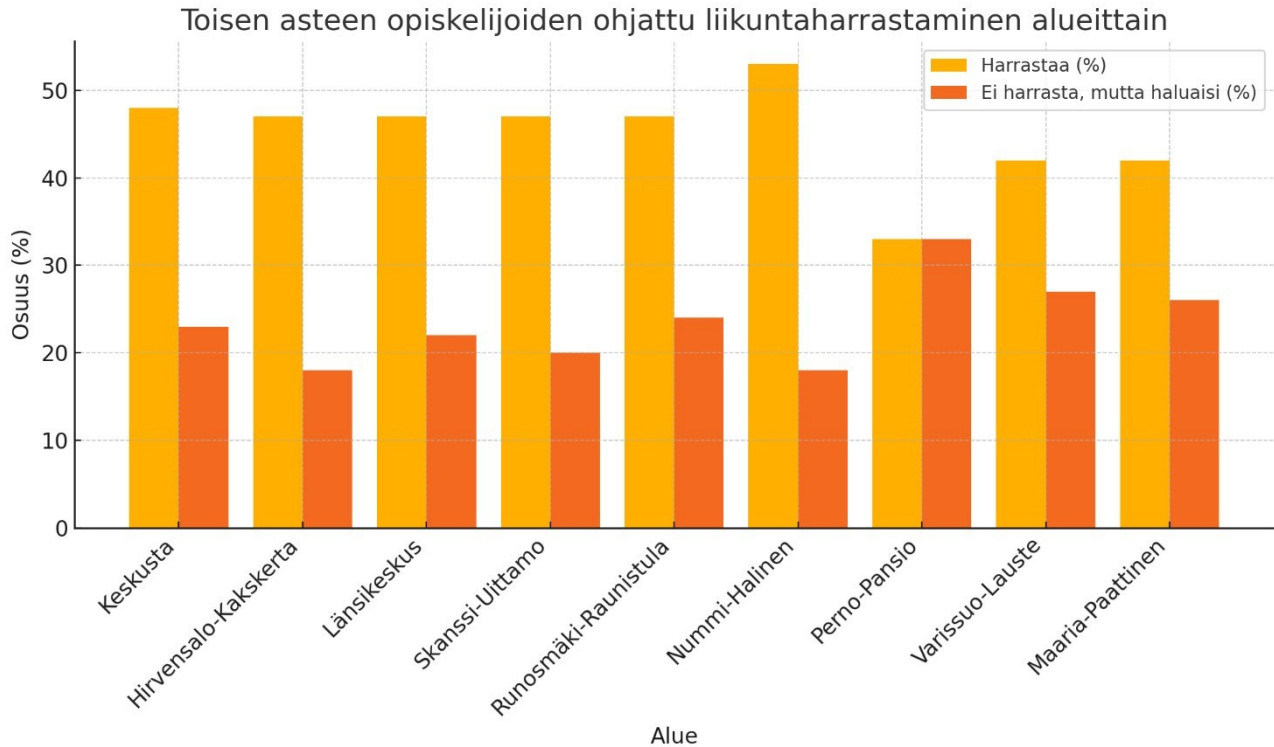
3.3 Turun alueellinen liikuntaharrastaminen

Turku jakautuu yhdeksään suuralueeseen, joita ovat Keskusta, Hirvensalo-Kakskerta, Länsikeskus, Skanssi-Uittamo, Runosmäki-Raunistula, Nummi-Halinen, Perno-Pansio, Varissuo-Lauste ja Maaria-Paattinen. Tilastokeskuksen mukaan (2023) turkulaisten 16–19-vuotiaiden nuorten määrä oli vuonna 2023 yhteensä 8049 ja suuralueille kohdistettuna seuraavalaisella jakaumalla: Keskusta 2352, Hirvensalo-Kakskerta 643, Länsikeskus 895, Skanssi-Uittamo 946, Runosmäki-Raunistula 499, Nummi-Halinen 902, Pansio-Jyrkkälä 345, Varissuo-Lauste 803, Maaria-Paattinen 467.

Vuonna 2021 teetetyssä Turun Harrastuskyselyssä toisen asteen opiskelijoiden vastauksia kyseisiltä suuralueilta saatiin yhteensä 2390 kappaletta (n = 2390). Harrastekyselyssä kysyttiin toisen asteen opiskelijoilta tietoa säännöllisestä harrastamisesta. Säännöllisellä harrastuksella tarkoitettiin vähintään kerran viikossa toistuvaa ohjattua harrastusta esimerkiksi seurassa, järjestössä, kerhossa koulun jälkeen, harrastamisen palveluja järjestävän yrityksen tai kaupungin toiminnassa. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Turun Harrastuskyselystä (2021) selvisi hyvin, että missä on tällä hetkellä eniten kohderyhmän osalta harrastajia ja vastaavasti missä on potentiaalisia harrastajia, mutta jostain syystä ei vielä osallistuttu ohjattuun harrastustoimintaan. Kuvassa 4 on esitelty toisen asteen opiskelijoiden ohjattu liikuntaharrastaminen suuralueiden mukaan. Ohjattuun harrastamiseen osallistuvien määrä vaihtelee alueittain välillä 42–53 %. Kuten kuvasta 4 voidaan havaita, jokaisella suuralueella on prosentuaalisesti paljon harrastamattomia, jotka kuitenkin haluaisivat harrastaa (18–33 %).

Eryityisesti Pansio-Perno alueella huomionarvoista on se, että lukema harrastavien ja harrastusta haluavien harrastamattomien osalta on sama (33 %). (Turun Harrastuskysely 2021.)

Kuva 4. Toisen asteen opiskelijoiden ohjattu liikuntaharrastaminen alueittain (mukailtu harrastuskysely 2021).

Turun Harrastuskyselyssä (2021) kysyttiin myös suuraluekohtaisesti toisen asteen opiskelijoilta mahdollisia esteitä mielekkään harrastuksen löytymiseksi sekä auttavia tekijöitä, joilla kohderyhmän nuoret voisivat liittyä ohjattuun harrastustoimintaan mukaan.

Keskustan suuralueella 47,2 % vastanneista (n = 284) ilmoitti enemmän aikaa harrastamiselle auttavan paljon, sekä 41,6 % mukaan harrastuspaikan sijainti lähempänä omaa kotia tai koulua auttaisi jonkin verran osallistumaan yhteen tai useampaan harrastukseen. Harrastamisen kalleuden koki 34,5 % jonkin verran estävänä tekijänä. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Hirvensalo-Kaksikerran suuralueella 50 % vastanneista (n = 176) ilmoitti enemmän aikaa harrastamisella auttavan paljon osallistumaan yhteen tai useampaan harrastukseen. Jonkin verran estäviksi tekijöiksi 49,3 % ilmoitti ajan puutteen ja 31,4 % koki harrastuksen olevan liian tavoitteellista tai kilpailuhenkistä. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Länsikeskuksen suuralueella 45,7 % vastanneista (n = 197) ilmoitti enemmän aikaa harrastamiselle auttavan paljon ja 44,1 % alhaisemman harrastusmaksun tai taloudellisen harrastustuen auttavan jonkin verran osallistumaan yhteen tai useampaan harrastukseen. 45,3 % vastanneista koki ajan puutteen ja 31,7 % harrastamisen kalleuden estävän jonkin verran osallistumasta yhteen tai useampaan harrastukseen. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Skanssi-Uittamon suuralueella 38,4 % vastanneista (n = 255) ilmoitti enemmän aikaa harrastamiselle ja 31,8 % sopivan harrastuksen löytämisen auttavan paljon osallistumaan yhteen tai useampaan harrastukseen. Jonkin verran estäviksi tekijöiksi 44,2 % nimesi ajan puutteen ja 30,3 % vastasi harrastusten olevan liian kalliita. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Runosmäki-Raunistulan suuralueella 44,4 % (n = 72) vastanneista koki helpon liikkumisen/pääsyn harjoituskentälle ja 41,7 % mielestä enemmän aikaa harrastamiselle auttaisivat paljon löytämään mahdollisen yhden tai useamman harrastuksen. 51,7 % ilmoitti ajan puutteen ja 43,3 % koki pelkoa siitä, että ei pärjää harjoituksissa jonkin verran estäviksi tekijöiksi harrastuksen löytämiseksi. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Nummi-Halisen suuralueella 44,3 % (n = 219) ilmoitti enemmän aikaa harrastamiselle, paljon auttavana tekijänä ja 47,5 % koki hyväkuntoisten ja viihtyisien harrastuspaikkojen auttavan, jonkin verran löytämään yhden tai useamman harrastuksen. 45,7 % koki ajan puutteen ja 34,3 % tunsi kokevansa pelkoa siitä, että ei pärjää harjoituksissa estävän jonkin verran harrastuksen löytymiseksi. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Pansio-Jyrkkälän suuralueella 44,8 % (n = 96) koki enemmän aikaa harrastamiselle ja 41,7 % alhaisemman harrastusmaksun/taloudellisen harrastustuen auttavan paljon löytämään mahdollisen harrastuksen. Jonkin verran estäviksi tekijöiksi 48,1 % vastasi ajan puutteen, ja 43,0 % harrastamisen kalleuden. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Varissuo-Lausteen suuralueella 47,1 % vastanneista (n = 86) kokee, että hyväkuntoiset sekä viihtyisät harrastuspaikat ja 43,1 % alhaisemman harrastusmaksun/taloudellisen harrastustuen auttavan jonkin verran löytämään yhden tai useamman harrastuksen. Jonkin verran harrastuksen löytymisen esteeksi, 57 % vastasi ajan puutteen ja 47,7 % koki harrastukset liian kalliiksi. (Turun Harrastuskysely 2021.)

Maaria-Paattisen suuralueella 49,5 % vastanneista (n = 103) koki, että alhaisempi harrastusmaksu/taloudellinen harrastustuki ja 48,6 % helpon liikkumisen/pääsyn harjoituskentälle auttaisi jonkin verran löytämään harrastuksen. Vastaajista 60,9 % koki ajan puutteen ja 35,6 %

harrastamisen liiallisen tavoitteellisuuden/kilpailuhenkisyyden jonkin verran estäviksi tekijöiksi.
(Turun Harrastuskysely 2021.)

4 Menetelmät

Kehittämistyönä tehtävää alueanalyysia varten toteutettiin Webropol-kysely keväällä 2024, joka oli osa isompaa Turun seurakyselyä. Seurakyselyyn laadittiin tämän kehittämistyön myötä toisen asteen opiskelijoita varten omat kysymykset, joiden analysointi ja siitä seuranneet kehittämistoimenpiteet saatiin myös tämän opinnäytetyön myötä.

Oli ennakkoon tiedossa, että seuroihin kohdistuu paljon viestintätulvaa ja kyselyihin ja tutkimuksiin vastaamista, joten tämän vuoksi kysely laadittiin mahdollisimman käyttäjäystävälliseksi, mutta informatiiviseksi, jotta kyselystä hyötyy niin seura kuin Turun kaupunki. Kyselyn kysymykset olivat tarkkaan harkittu, jotta kysymyksiin vastaaminen oli helpohkoa seuroille ja ei vaatinut vastaajilta runsasta tiedonkeruuta. Tämän avulla pyrittiin maksimoimaan vastausten määrän seuroilta ja yhdistyksiltä.

Kyselyssä haluttiin selvittää, mitkä seurat tai yhdistykset järjestävät matalan kynnyksen toimintaa ja kuinka paljon määrällisesti viikkotasolla. Lisäksi haluttiin selvittää, miten seurojen järjestämä toiminta jakautuu alueellisesti Turussa. Matalan kynnyksen toiminta määritettiin kyselyssä vastaajien nähtävillä niin, että sillä tarkoitetaan harrastuksia, jossa on tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheiluun tähtäävään toimintaan verrattuna matalampi kynnys. Matalan kynnyksen toimintaan voi osallistua kuka tahansa ilman aiempaa lajitaustaa.

Lisäksi haluttiin tietää, mikäli seura tai yhdistys järjestää pitkäkestoisempaa matalan kynnyksen toimintaa perinteisen muutaman kerran kokeilun sijaan. Nämä kysymykset valittiin kyselyyn, sillä Turun kaupungilla ei ollut entuudestaan tietoa, kuinka moni seura järjestää matalan kynnyksen ohjattua toimintaa ja mille kohderyhmälle. Kokonaisuudessaan kysely on nähtävillä kysymyksineen liitteessä 1.

Ennen kyselyn virallista julkaisemista pilotoimme kysymyksiä kahdeksalla urheiluseuralla, jotta saimme palautetta ja yleistä infoa siitä, jos pilottiseurojen mielestä kyselystä puuttui jotain tai heidän mielestään olisi järkevää muuttaa kysymyksenasetteluja ymmärrettävämmäksi tai jopa poistaa joitakin kysymyksiä. Pilottiseurojen palautteen perusteella tehtiin vain pieniä muutoksia kyselyyn lähinnä kysymysten asettelun ja muotoilun osalta, sillä heiltä saatiin hyvää palautetta, että kysely oli sopivan pituinen eikä vaatinut liikaa ylimääräistä tiedonhakua seuroilta.

Virallinen kysely lähetettiin eteenpäin turkulaisille seuroille ja yhdistyksille sähköpostin välityksellä ja kysely oli auki seuroille ja yhdistyksille yhteensä viisi viikkoa. Osa kysymyksistä oli merkitty pakolliseksi ja osaan sai vastata halutessaan. Turun liikuntapalveluilla on kattava turkulaisten seurojen ja yhdistysten yhteystietolistaus seuran yhdyshenkilöistä. Vastausmäärän

maksimoimiseksi lähetettiin muistutusviesti kerran viikossa sähköpostin välityksellä. Lisäksi seurakyselyä markkinoitiin kerran kuukaudessa ilmestyneessä seurakirjeessä, joka tavoittaa ison määrän turkulaisia seuroja ja yhdistyksiä. Seurakirjeessä oli suora linkki kyselyyn ja sitä klikkaamalla seura tai yhdistys pääsi suoraan vastaamaan kyselyyn. Seurakyselyn otannan ja luotettavuuden vahvistamiseksi suurimmat seurakirjeeseen, jotka eivät olleet vielä vastanneet, soiteltiin erikseen läpi viimeisten viikkojen aikana, kun kysely oli avoinna.

Kyselyn analysointi toteutettiin huolellisesti hyödyntämällä Webropol-ohjelmasta saatua dataa. Webropol-ohjelman eri vastaussuodattimilla saatiin selville alueelliset ja ikäryhmittäiset tulokset seurakohtaisesti. Näiden tulosten perusteella tehtiin Excel-taulukointia, pylväsdiagrammeja ja luetteloita, jotka esitellään tulososiossa.

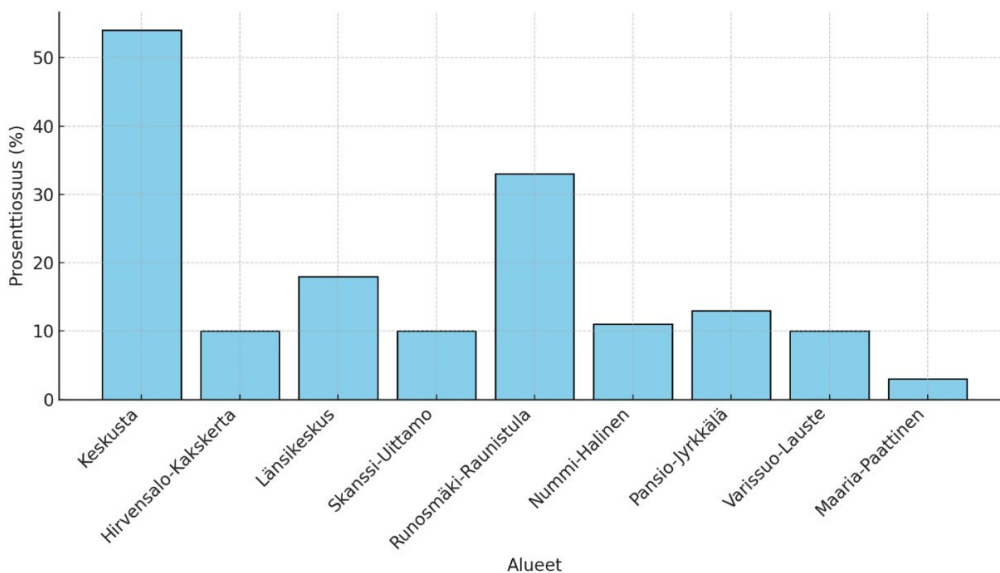
Analysoinnin avulla pystyttiin tunnistamaan seurakirjeeseen ja yhdistykset, jotka järjestävät matalan kynnyksen toimintaa toisen asteen kohderyhmälle ja kuinka paljon toimintaa on viikkotasolla kyseiselle kohderyhmälle. Lisäksi saatiin selville, miten toiminta jakautuu alueellisesti Turussa ja mitkä seurakirjeeseen ja yhdistykset järjestävät pidempikestoista matalan kynnyksen toimintaa. Näiden tietojen pohjalta voitiin tehdä kehittämistoimenpiteitä, jotka tukevat matalan kynnyksen toiminnan laajentamista ja kehittämistä Turun suuralueilla. Kehittämistoimenpiteitä luotaessa kyselydataan yhdistettiin myös Turun Harrastuskyselyn (2021) tietoja kokonaiskuvan ja erilaisten tarpeiden hahmottamiseksi.

5 Tulokset

Seurakyselyyn vastasi yhteensä 94 seuraa/jaostoa ja heistä 62 seuraa/jaostoa eli 66 % vastaajista ilmoitti järjestävänsä toisen asteen opiskelijoille eli 16–19-vuotiaille säännöllistä ohjattua matalan kynnyksen harrasteliikuntatoimintaa yhteensä 376 tuntia, jolloin keskiarvo on 6 tuntia toimijaa kohden. Vastaavasti 34 seuraa/jaostoa ilmoitti järjestävänsä kyseiselle kohderyhmälle säännöllisen toiminnan ohella lyhytkestoisempaa toimintaa. Muutaman kerran kokeilut (28 toimijaa), lyhytkestoiset kurssit (16 toimijaa) ja loma-ajan toiminta (4 toimijaa).

Kyselyyn vastanneet seurat ja yhdistykset (n = 94) jaettiin pieniin, keskikokoisiin ja isoihin seuroihin. Vastauksiin yhdistettiin aktiivisten harrastajien määrä ja lajitietoa Turun toiminta-avustustietokannan (2022) avulla. Näiden tietojen perusteella vastanneista seuroista (n = 94) suuria seuroja/yhdistyksiä oli 16 kappaletta (yli 700 harrastajaa), keskikokoisia 34 kappaletta (150–700 harrastajaa) ja pieniä 36 (alle 150 harrastajaa). Kahdeksan vastanneen toimijan osalta tietoa harrastajamäärästä ei ollut käytettävissä.

Kuvassa 5 on esitelty Turun suuralueet, joissa toisen asteen opiskelijoille matalan kynnyksen harrastustoimintaa järjestävät seurat toteuttavat kokonaisuudessaan lasten ja nuorten toimintaa. Tuloksiin on siis otettu mukaan niiden seurojen vastaukset, jotka ovat ilmoittaneet järjestävänsä toisen asteen kohderyhmälle toimintaa. Aluejaottelut koskevat kyseisten seurojen 7–19-vuotiaiden toimintaa kokonaisuutena.

Kuva 5. Turun suuralueet, joissa toisen asteen opiskelijoille matalan kynnyksen harrastustoimintaa järjestävät seurat toteuttavat lasten ja nuorten toimintansa

5.1 Keskusta

Taulukossa 1 on esitelty Keskustan suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään 33 seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu jokaiselle pienalueelle. Keskusta on kyselyn mukaan alue, jossa on eniten harrastetoimintaa. Taulukosta 1 on nähtävillä Keskustan suuralueen seurojen määrä kaupunginosien mukaan. Kuten taulukosta voidaan nähdä, eniten toimintaa on Kupittaalla (16) ja muut alueet (11), Länsirannassa (6) ja Martissa (6). Kaiken kaikkiaan toiminta jaottuu kaikille pienalueille.

Taulukko 1. Keskustan suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Kupittaa	16
Muu	11
Länsiranta	6
Martti	6
Vähäheikkilä	4
Itäranta	3
Kerttuli	2
Korppolaismäki	1
Mäntymäki	1
Portsa	1
Satama	1

Keskustan suuralueella seuratoiminta jaottuu lajien perusteella seuraavanlaisesti: yleisurheilu (4), voimistelu (4), kamppailulajit (3), jalkapallo (2), keilaus (2), ammunta (1), beach volley (1), kiipeily (1), taitoluistelu (1), pesäpallo (1), jousiammunta (1), miekkailu (1), tennis (1), vesiliikunta (1), squash (1), sirkus (1), ringette (1), golf (1), purjehdus (1). Alueella toimii lisäksi 1 monilajiseura ja 3 yhdistystä, joiden toiminta pohjautuu spesifiin kohderyhmään.

5.2 Hirvensalo-Kakskerta

Taulukossa 2 on vastaavasti esitelty Hirvensalo-Kakskerran suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään seitsemän seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu jokaiselle pienalueelle, vaikka niitä tällä suuralueella on paljon. Pienalueille toiminta jakautuu seuraavasti: Haarla (3), Moikoinen (3), Kakskerta (2), Kukola (2), Lauttaranta (2), Maanpää (2), Toijainen (2), Illoinen (1), Jänessaari (1), Kaistarniemi (1), Oriniemi (1), Papinsaari (1), Pikisaari 1, Satava (1) ja Särkilahti (1).

Taulukko 2. Hirvensalo-Kakskerta suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Haarla	3
Moikoinen	3
Kakskerta	2
Kukola	2
Lauttaranta	2
Maanpää	2
Toijainen	2
Illoinen	1
Jänessaari	1
Kaistarniemi	1
Oriniemi	1

Hirvensalo-Kakskerta suuralueella toimii seitsemän seuraa, joiden seuratoiminta jaottuu lajien perusteella seuraavanlaisesti: yleisurheilu (1), jalkapallo (1), voimistelu (1), salibandy (1), purjehdus (1) ja lisäksi alueella toimii yksi monilajiseura.

5.3 Länsikeskus

Taulukossa 3 on esitelty Länsikeskuksen suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään 11 seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu kaikille pienalueille. Pienalueille toiminta jakautuu

seuraavasti: Teräsrautela (4), Vätti (4), Mälikkälä (3), Pitkämäki (2), Kähäri (1), Pohjola (1) ja Ruohonpää (1).

Taulukko 3. Länsikeskuksen suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Teräsrautela	4
Vätti	4
Mälikkälä	3
Pitkämäki	2
Kähäri	1
Pohjola	1
Ruohonpää	1

Länsikeskus suuralueella toimii 11 seuraa, joiden seuratoiminta jaottuu lajien perusteella seuraavanlaisesti: jalkapallo (2), taitoluistelu (1), uinti (1), lentopalloon (1), cheerleading (1), tanssi (1), tankotassi (1), jääkiekko (1) ja lisäksi alueella toimii kaksi monilajiseuraa.

5.4 Skanssi-Uittamo

Taulukossa 4 on Skanssi-Uittamon suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään kuuden seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu alueen kaikille pienalueille seuraavasti: Ilpoinen (4), Peltola (4), Uittamo (4), Harittu (2), Skanssi (2), Vasaramäki (2), Ispoinen (1), Katariina (1), Koivula (1), Luolavuori (1), Pihlajaniemi (1), Puistomäki (1).

Taulukko 4. Skanssi-Uittamon suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Ilpoinen	4
Peltola	4
Uittamo	4
Harittu	2
Skanssi	2
Vasaramäki	2
Ispoinen	1
Katariina	1
Koivula	1
Luolavuori	1
Pihlajaniemi	1
Puistomäki	1

Skanssi-Uittamon suuralueella toimii kuusi seuraa, joiden seuratoiminta jaottuu lajien perusteella seuraavanlaisesti: jalkapallo (2), melonta (1), lentopallo (1) ja lisäksi alueella toimii kaksi monilajiseuraa.

5.5 Runosmäki-Raunistula

Taulukossa 5 on esitelty Runosmäki-Raunistulan suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon sisältyy toisen asteen opiskelijoiden toiminta, seuroja/yhdistyksiä on 22 ja toiminta ulottuu kaikille pienalueille. Toiminta jakautuu pienalueille seuraavasti: Raunistula (14), Runosmäki (5), Kaerla (4), Kastu (2) ja Kärsämäki (2).

Taulukko 5. Runosmäki-Raunistulan suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Raunistula	14
Runosmäki	5
Kaerla	4
Kastu	2
Kärsämäki	2

Runosmäki-Raunistulan suuralueella toimii yhteensä 22 seuraa, joiden seuratoiminta jaottuu lajien perusteella seuraavanlaisesti: kamppailulaji (5), jalkapallo (3), uinti (3), voimistelu (2), kuntosali (2), salibandy (1), jousiammunta (1), tennis (1), yleisurheilu (1) ja lisäksi alueella toimii kolme monilajiseuraa

5.6 Nummi-Halinen

Taulukossa 6 on Nummi-Halisen suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään seitsemän seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu kaikille pienalueille. Pienalueille toiminta jakautuu seuraavasti: Halinen (4), Itäharju (3), Nummi (3), Röntämäki (3), Kohmo (1), Koroinen (1), Kurala (1), Oriketo (1).

Taulukko 6. Nummi-Halisen suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Halinen	4
Itäharju	3
Nummi	3
Räntämäki	3
Kohmo	1
Koroinen	1
Kurala	1
Oriketo	1

Nummi-Halisen suuralueella toimii seitsemän seuraa, joiden seuratoiminta lajien perusteella jaottuu seuraavanlaisesti: nyrkkeily (2), kiipeily (1), voimistelu (1), jujutsu (1) ja lisäksi alueella toimii kaksi monilajiseuraa.

5.7 Pansio-Jyrkkälä

Taulukossa 7 näkyy Pansio-Jyrkkälän suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastustoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään kahdeksan seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu kaikille pienalueille. Toiminta jakautuu pienalueille seuraavasti: Pansio (5), Artukainen (4), Perno (2) ja Pahaniemi (1).

Taulukko 7. Pansio-Jyrkkälän suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Pansio	5
Artukainen	4
Perno	2
Pahaniemi	1

Pansio-Jyrkkälän suuralueella toimii kahdeksan seuraa, joiden seuratoiminta lajien perusteella jaottuu seuraavanlaisesti: jalkapallo (2), voimistelu (1), ratsastus (1), jääkiekko (1) ja lisäksi alueella toimii kolme monilajiseuraa.

5.8 Varissuo-Lauste

Taulukossa 8 on esitelty Varissuo-Lausteen suuralueen lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastustoiminta, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Toimintaa järjestetään kuuden seuran/yhdistyksen toimesta ja se ulottuu kaikille pienalueille. Toiminta jakautuu seuraavasti: Lauste (5), Varissuo (5), Pääskyvuori (3), Huhkola (2) ja Vaala (2).

Taulukko 8. Varissuo-Lausteen suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Lauste	5
Varissuo	5
Pääskyvuori	3
Huhkola	2
Vaala	2

Varissuo-Lausteen suuralueella toimii kuusi seuraa, joiden seuratoiminta lajien perusteella jaottuu seuraavanlaisesti: jalkapallo (2), jääkiekko (1), voimistelu (1) ja lisäksi alueella toimii kaksi monilajiseuraa.

5.9 Maaria-Paattinen

Taulukossa 9 on esitelty Maaria-Paattisen suuralue, jossa on kaksi seuraa/yhdistystä, jotka järjestävät lasten ja nuorten matalan kynnyksen toimintaa, johon kuuluu myös toisen asteen opiskelijoiden toiminta. Vaikka suuralueella on vain kaksi seuraa/yhdistystä, kattaa se silti kaikki pienalueet. Toiminta jakautuu pienalueille seuraavasti: Jäkärä (2), Haaga (1), Koskennurmi (1), Lentokenttä (1), Metsämäki (1), Moisio (1), Paattinen (1), Paimala (1), Saramäki (1), Tasto (1), Urusvuori (1) ja Yli-Maaria (1).

Taulukko 9. Maaria-Paattisen suuralueen seuratoiminnan jakautuminen kaupunginosittain

Kaupunginosa / pienalue	Seurojen / yhdistysten määrä
Jäkärä	2
Haaga	1
Koskennurmi	1
Lentokenttä	1
Metsämäki	1
Moisio	1
Paatinen	1
Paimala	1
Saramäki	1
Tasto	1
Urusvuori	1
Yli-Maaria	1

Maaria-Paattisen suuralueella toimii kaksi seuraa, joiden seuratoiminta lajien perusteella jaottuu seuraavanlaisesti: jalkapallo (1), yleisurheilu (1) ja suunnistus (1).

5.10 Kehittämissuosituks

Seurakyselyn 2024 alueanalyysiä ja harrastekyselyä 2021 tarkastellessa huomaa merkittäviä eroja Turun eri suuralueiden osalta seurojen/yhdistysten tarjoamassa ohjatussa toiminnassa, sekä toisen asteen opiskelijoiden harrastajien ja harrastamattomien määrässä. Alueelliset erot seurojen/yhdistysten tarjoamassa matalan kynnyksen ohjatussa toiminnassa ovat helposti havaittavissa seurakysely 2024 tuloksissa. Varsinkin sosioekonomisesti heikoimpien suuralueiden osalta tarjonta on hyvinkin pientä, mutta harrastekysely 2021 mukaan niillä alueilla olisi paljon potentiaalisia harrastamattomia, jotka haluaisivat harrastaa.

Tärkeä havainto harrastekyselyn 2024 alueellisuuskysymyksissä toisen asteen opiskelijoiden ohjatussa harrastetoiminnassa on, että seurojen/yhdistysten tarjoama ohjattu harrastetoiminta ulottuu jokaiseen Turun yhdeksän suuralueen pienalueisiin.

Harrastuskyselyn 2021 mukaan kohderyhmän osalta ajan puute koetaan selkeästi isoimmaksi esteeksi sopivan harrastuksen löytämiseksi. Arki-illat ja harrastustoiminta sisällä ovat toivotuimpien listalla. Lisäksi helppo liikkuminen harrastuspaikalle lisää mieluisan harrastuksen löytymisen mahdollisuutta. (Turun harrastuskysely 2021.)

Skanssi-Uittamo suuralueella on paljon toisen asteen opiskelijoita (945), mutta asukasluvuun suhteutettuna vähän ohjattua seuratoimintaa. Tämä on yksi suuralue johon seurojen olisi hyvä jalkautua sillä harrastuskyselyssä 2021 kohderyhmän osalta 33 % vastanneista ilmoitti sopivan harrastuksen löytämisen esteeksi ohjattuun harrastustoimintaan mukaan liittymiseksi. Suuralueella on kuitenkin hyvät puitteet moniin eri harrastusmahdollisuuksiin niin sisällä kuin ulkonakin.

Lisäksi suuralueille Varissuo-Lauste ja Pansio-Jyrkkälä tarvittaisiin selkeästi lisää ohjattua toimintaa. Seurakysely 2024 mukaan näillä suuralueilla on hyvin vähän toimintaa suhteessa harrastamattomien määrään (49 % ja 34 %) sekä niihin, jotka haluaisivat harrastaa (32 % ja 28 %). Alueilla on kohderyhmän osalta siis paljon potentiaalisia harrastajia.

Nummi-Halinen suuralue kaipaa myös kohderyhmän osalta lisää toimintaa. Harrastuskysely 2021 mukaan alueella on kohderyhmän osalta paljon harrastamattomia, jotka kokevat, että tällä hetkellä alueen tarjonta ohjatussa harrastamisessa on liian kilpailuhenkistä tai tavoitteellista. Alueelle on siis kysyntää matalan kynnyksen ohjatussa toiminnassa.

Länsikeskus, Pansio-Jyrkkälä ja Varissuo-Lauste suuralueilla kohderyhmän osalta yli 40 % vastanneista ilmoitti Harrastuskyselyssä 2021 taloudellisen tuen auttavan löytämään mielekkään harrastuksen. Boostii-edun piirissä olevien ryhmien tarjontaan tarvitaan siis enemmän erityishuomiota varsinkin näillä suuralueilla. Lisäksi lajien välistä sijoittumista matalan kynnyksen toiminnan suhteen olisi tarpeen tehdä alueellisesti harrastustoiveet ja tarpeet huomioiden. Toivotuimpia lajeja kohderyhmän osalta ovat frisbee golf, eri kamppailulajit ja koripallo. (Turun harrastekysely 2021.)

Toisen asteen matalan kynnyksen harraste toimintaa selkeästi eniten järjestetään Keskusta suuralueella. Keskustan alueella toimii 33 seuraa ja väestötietorekisterin mukaan alueella asuu 2352 toisen asteen opiskelijaa. Vuoden 2021 harrastuskyselyn mukaan keskusta alueella 44 % toisen asteen opiskelijoista ilmoitti harrastavansa jotain ohjattua toimintaa ja 23 % ilmoitti, että ei harrasta, mutta haluaisi harrastaa. Keskusta-alue kattaa Turussa suurimman osan niin sisä- kuin ulkoliikuntapaikoistakin. Alueella on siis todella hyvät mahdollisuudet järjestää monenlaista matalan kynnyksen toimintaa. Kuten kyselystä käy ilmi niin moni seura järjestää jo alueella toimintaa, mutta edelleen harrastamattomia suhteutettuna kohderyhmän määrään on paljon, joten alueella olisi tärkeää saada houkuteltua myös harrastamattomat mukaan toimintaan.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli teettää alueanalyysi matalan kynnyksen ohjatusta harrastetoiminnasta turkulaisissa seuroissa tai yhdistyksissä. Seurakysely 2024 tehtiin Webropolilla ja siinä selvitettiin turkulaisten seurojen tai yhdistysten mahdollinen matalan kynnyksen ohjattu harrastetoiminta kohderyhmittäin sekä missä seurat sitä tuottavat ja millä viikkovolyymilla. Kehittämistyön yhtenä vahvana lähtökohtana oli toimia vahvasti vuorovaikutuksessa toimeksiantajan sekä turkulaisten seurojen kanssa. Seurakyselyssä 2024 itselleni kohderyhmäksi muodostui toisen asteen opiskelijoiden matalan kynnyksen harrastetoiminta turkulaisissa seuroissa. Kehittämistyön avulla toimeksiantaja sai validia tietoa kohderyhmäni osalta matalan kynnyksen harrastetoiminnasta Turun alueella ja mahdollisista katvealueista. Ennen tätä kehittämistyötä Turun kaupungilla ei ollut selkeää alueanalyysiä seurojen matalan kynnyksen harrastetoiminnoista.

6.1 Päätulokset ja johtopäätökset

Toisen asteen opiskelijoiden matalan kynnyksen ohjattu harrastetoiminta keskittyy suurimmaksi osaksi Keskustan suuralueelle. Tämä oli sikäli odotettava tulos, sillä keskusta-alueella on hyvät harrastemahdollisuudet ja paljon toisen asteen opiskelijoita. Olisikin tärkeää saada levitettyä matalan kynnyksen toimintaa toisen asteen opiskelijoiden osalta myös muille Turun suuralueille. Selkeää toisen asteen matalan kynnyksen ohjattua toimintaa oli Turun yhdeksästä suuralueesta vain keskustassa sekä Runosmäki-Raunistulassa.

Seurakyselyn 2024 perusteella oli odotettavissa, että sosioekonomisesti heikoimmilla suuralueilla toiminta oli vähäistä. Seurojen olisikin tärkeä jalkautua kyseisille alueille, sillä Boostii-edun kannalta alueella on paljon potentiaalisia harrastajia, jotka haluaisivat harrastaa. Suuralueista Pansio-Jyrkkälä, Lauste-Varissuo ja Länsikeskus kyselyyn vastanneista 40 % ilmoitti taloudellisen tuen auttavan harrastamattomia löytämään mielekkään harrastuksen (Harrastekysely 2021). Tämän takia Boostii-etua olisi tärkeää painottaa varsinkin näillä alueilla. Tämä tulos oli jokseenkin odotettavissa. Alueilla on paljon maahanmuuttajataustaisia ja varsinkin maahanmuuttajatyttöjen houkuttelemisen lajikokeluiden pariin on koettu vaikeaksi.

Kohderyhmän osalta myös toivotuimpia harrastusten ajankohtia olivat arki-illat. Ajanpuute koettiin selkeästi isoimmaksi haasteeksi sopivan harrastuksen löytämiseksi. Turun Harrastekyselyssä 2021 painotettiin myös helppoa liikkumista harrastapaikoille. Tämä on hyvä ottaa huomioon, kun Boostiitua lähdetään työstämään. Näin saadaan kohderyhmän toiveita toteutettua ja mahdollisia uusia potentiaalisia harrastajia mukaan ohjattuun matalan kynnyksen toimintaan.

Kehittämistyönä onnistuttiin luoma selkeä kuva toisen asteen opiskelijoiden ohjatun matalan kynnyksen toiminnasta Turun alueella ja missä mahdolliset katvealueet Boostii-edun käytön oton kannalta ja mihin alueille tarvitaan erityishuomiota. Lisäksi on tärkeänä huomioida kohderyhmän toivotut harrastukset alueellisesti tarpeet huomioiden. On tärkeää siis kuunnella nuoria ja heidän toivomia harrastuksia ja harrastusmahdollisuuksia.

6.2 Kehittämistyön heikkoudet ja vahvuudet

Kehittämistyön ja tulosten luotettavuuden kannalta tärkein osuus oli tavoittaa turkulaiset seurat ja yhdistykset vastaamaan kyselyyn. Tässä onnistuimmekin hyvin ja tavoitimme suuren määrän vastaajia osallistumaan kyselyyn ja näin saimme tarpeeksi aineistonkeruuta, jotta toimeksiantaja pystyy hyödyntämään kehittämisprosessiani. Anoinme seuroille viisi viikkoa aikaa vastata kyselyyn ja muistuttelimme seuroja viikon välein kyselystä sähköpostitse. Vain kolme isoa turkulaista liikuttajaa (yli 750 harrastajaa) jätti kyselyyn vastaamatta. Tämä kertoo, että kysely tavoitti hyvin seurat sekä yhdistykset ja kyselyyn oli helppo vastata.

Tämän tyylistä kehittämistyötä tehdessä on tärkeää kiinnittää huomiota etenkin hyvän kyselyn laatimisen laatukriteereihin. Kysely koostui selkeistä ohjeista ja pienestä alkupuheesta. Kyselyn sisältö ja vastaaminen oli rakennettu loogiseen järjestykseen, ja näin vastaajan oli helppo vastata kyselyyn ja kronologisuus säilyi läpi kyselyn. Tästä kertoo hyvin se, että vaikka vastausmäärä oli varsin iso ($n = 94$), niin vain neljä seuraa tai yhdistystä otti yhteyttä, etteivät olleet ymmärtäneet kaikkea mitä ja miksi seurakyselyssä 2024 kysyttiin.

Toimeksiantajan mielestä kehittämistyön menetelmä oli varsin hyvä. Webropolilla teetetty kysely oli seurojen kannalta helpohko tehdä ja kustannustehokas. Kysely ei vaatinut liikaa aikaa eikä vaivaa, mutta saimme seuroilta haluamamme tiedot. Tärkeää kysymyksissä oli, että helpot kysymykset tulevat ensin ja ovat yksiselitteisiä. Kysymysten järjestys ja määrä tuli miettiä tarkkaan. Kyselyyn vastaamiseen ei saisi kulua liian pitkää aikaa. Kyselyn alalaidassa eteni sivunumero ja palkki sitä mukaan, kun vastaaja vastasi kyselyyn. Näin vastaajan oli helppo seurata missä kohtaa kyselyssä mennään ja kuinka paljon kyselyä oli vielä jäljellä. Suositeltu aika tämän tyyppiseen kyselyyn on noin 15 minuuttia. (Hirsijärvi et al.2013). Seurakyselyssä 2024 seurojen vastausaika kyselyyn vaihteli välillä 13–20 minuuttia. Kysely oli myös mahdollista tehdä kännykän kautta.

Vastauksia olisi ollut varmasti mahdollista saada myös lisää, mutta on hyvä muistaa, että kysely lähti samanaikaisesti jokaiseen turkulaiseen seuraan. Monella seuralla saattaa olla monia eri jaostoa kuten esimerkiksi jalkapallo, jääkiekko ja yleisurheilu. Vaikka kysely oli auki viisi viikkoa, niin osa seurojen jaostoista saattoi olla lomalla kyselyn ollessa auki ja ei täten tavoittanut välttämättä kaikkien seurojen eri jaostoja ja heidän toiminnanjohtajiansa.

Kehittämistyön toimeksiantaja oli Turun kaupungin koordinoima hanke, joka on nimeltään Harrastamisen Suomen mallin kehittämishanke. Lukuisat seurafoorumit koskien Boostii-etua sekä johtoryhmän palaverit olivat iso apu kehittämistyötä tehdessä. Lisäksi sparrauskeskustelut ja työpajat toimeksiantajan kanssa toivat arvokasta lisäarvoa kehittämistyöhön.

Vuonna 2021 Turussa teetetyin seurakyselyn mukaan nuoret olivat sitä mieltä, että 150–300 euron rahallinen apu auttaisi heitä löytämään jonkun mielenkiintoisen ohjatun harrastuksen. Tähän juuri Turku on tarttunut ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ja näin pyrkii kannustamaan nuoria mukaan ohjattuun seuratoimintaan. Kehittämistyön perusteella on helppo katsoa kohderyhmäni osalta mihin suuralueisiin seurojen ja kaupungin kannattaa panostaa, jotta saisimme toisen asteen opiskelijat mukaan ohjattuun seuratoimintaan Boostii-edun avulla.

Webropolilla tehtyä seurakyselyä 2024 matalan kynnyksen harrastetoiminnasta sekä kyselystä teetettyä alueanalyysia voidaan pitää onnistuneena, sillä se tuotti toimeksiantajalle juuri sitä tietoa mitä he halusivatkin. Eikä vain minun kohderyhmäni osalta, vaan näin jälkikäteen oli erittäin järkevää, että kyselyyn otettiin mukaan myös muut kohderyhmät, joille Turun kaupunki, seurat ja yhdistykset tarjoavat liikuntapalveluitaan. Näin myös Turun kaupungin liikuntapalveluiden eri kohderyhmien edustajat saivat arvokasta tietoa seurakyselystä ja kehittämistyöstä.

Tarkempaa ja luotettavampaa dataa kohderyhmäni osalta olisi kyselyssä saatu, jos olisimme kysyneet aluekohtaiset kysymykset juuri kohderyhmäni osalta. Nyt seurakyselyssä 2024 kysyttiin järjestääkö seura/yhdistys matalan kynnyksen ohjattua harraste toimintaa 7–19-vuotiaille. Kyselyssä kysyttiin kuitenkin myös, että järjestääkö seura/yhdistys kyseistä toimintaa toisen asteen kohderyhmälle. Näin saimme alueanalyysissa rajattu pois ne, jotka järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille, mutta ei toisen asteen kohderyhmälle. Kysely oli niin iso ja kattava, että kohderyhmien jaon kannalta oli järkevämpää liittää 7–19-vuotiaat yhteen kuin, että olisi jaettu kaikki kouluikäiset omiin kohderyhmiin alakoulusta aina toisen asteen opiskelijoihin.

Vaikka seuroilta on tullut välillä kovaakin palautetta Boostii-edun käyttöönotosta uskon vahvasti, että tulevaisuudessa seurat ovat uudistukseen tyytyväisiä ja minun kohderyhmäni nuoret löytävät uudistuksen kautta itsellensä mielekkään harrastuksen. Muutos pelottaa aina, mutta tässä mennään hyvään suuntaan ja kannustetaan nuoria osallistumaan ohjattuun seuratoimintaan, jolloin liikkumattomuus vähenee ja turkulaiset seurat sekä yhdistykset saavat uusia jäseniä.

Yhdessä toimeksiantajani kanssa saimme luotua validin alueanalyysin seurojen ja yhdistysten järjestämistä eri kohderyhmien matalan kynnyksen harrastetoiminnoista. Kehittämistyön alueanalyysin sekä yhdessä seurakysely 2021 perusteella tiedämme nyt katvealueet missä ei vielä järjestetä ohjattua matalan kynnyksen toimintaa, sekä missä olisi toisen asteen opiskelijoiden

keskuudessa halukkaita harrastajia, jotka eivät vielä harrasta. Näiden tuloksena sekä Boostii-edun käyttöön tulon myötä ohjattu matalan kynnyksen harrastetoiminta tulee toivottavasti lisäämään harrastajia turkulaisissa seuroissa ja yhdistyksissä.

6.3 Jatkokehittäminen ja tulevaisuus

Toisen asteen oppilaiden Boostii-edun hyödyntäminen vaatii laajaa sekä tiivistä yhteistyötä turkulaisten seurojen ja yhdistysten kanssa. Seurojen ja yhdistysten on houkuteltava nuoret mukaan sekä mahdollisesti luotava tarjonta nyt selvillä oleville katvealueille toisen asteen opiskelijoille matalan kynnyksen seuratoimintaan. On myös tärkeää ottaa alueellisuus huomioon ja katsoa missä olisi potentiaalisia harrastajia tässä kohderyhmässä ja millä heidät saisi houkuteltua mukaan harrastetoimintaan.

Seurojen tulee myös huomioida mahdolliset harrastusmatkat. Mitä lähempänä koulua tai kotia harrastuspaikka on, sitä suuremmalla todennäköisyydellä seura saa houkuteltua lisää harrastajia toimintaansa. Tässä kehittämistyöni alueanalyysi on oiva työkalu. Seurakyselystä 2021 näkee millä alueilla olisi halukkaita harrastajia, jotka eivät vielä harrasta ja tämän lisäksi kehittämistyönä tehty alueanalyysi kertoo missä on jo tarjolla matalan kynnyksen harrastetoimintaa kyseiselle kohderyhmälle ja missä on katvealueita, joihin toimintaa voisi mahdollisesti viedä.

Toisen asteen harrastamattomien saaminen mukaan seuratoimintaan on tietenkin myös resurssikysymys. Seurojen täytyy miettiä, mistä saada mahdolliset pätevät ohjaajat ja tilat, jotta se palvelisi mahdollisimman tehokkaasti kohderyhmän toiveita ja näin ollen edistäisi Boostii-edun käyttöä turkulaisissa seuroissa tai yhdistyksissä. Jatkokehitysideana Turun kaupungin sekä turkulaisten seurojen tulisi panostaa Boostii-edun markkinoimiseen ja brändäämiseen eri kohderyhmien osalta. Oman kohderyhmäni nuoret tavoitetaan helpoiten varmasti esimerkiksi sosiaalisen median kautta.

Kaikkiaan lukuisat puhelut seuroille, seurafoorumit ja tiivis yhteistyö toimeksiantajan kanssa antoivat paljon uusia ideoita ja näkökulmia kehittämistyöni tekemiseen ja etenemiseen. Näin kehittämistyössäni on hyödynnetty sekä seurojen, että kaupungin näkökulmia. Kaikkiaan kehittämistyö oli mielenkiintoinen vaikkakin raskas tehdä ja sitä onkin jo Turun liikuntapalveluissa eri kohderyhmien osalta lähdetty purkamaan ja hyödyntämään ennen vuoden vaihteen Boostii-edun käyttöönottoa.

Lähteet

- Eggertsson, G. & Sigfússon, J. 2015. Evidence into practice the Reykjavik Leisure Card. IS CRA. Luettavissa: https://www.tai.ee/sites/default/files/images/eventlist/events/TE_konv_2015_Eggertsson.pdf. Luettu: 3.7.2024.
- European Commission. 2023. Youth police governance. Luettavissa: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/iceland/16-evidence-based-youth-policy>. Luettu: 3.7.2024.
- Hirsijärvi, J., Remes, P., & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja Kirjoita. Tammi. Jyväskylä.
- Kokko, S., Martin, L., Hämylä, R., Ng, K., Villberg, J. & Suomi, K. 2021. Itsearvioitu liikunta-aktiivisuus, liikuntamuodot, -tilaisuudet ja -paikat, sekä liikkumisen seurantalaitteet ja sovellukset. Nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa LIITU-tutkimuksen tuloksia 2020. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2021:1, 16–21.
- Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat – tilanne, muutokset ja tulevaisuus. Valtioneuvoston julkaisuja 2018:12. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Mononen, P., Blomqvist, M., Koski, P. & Kokko, S. 2020. Urheilu ja seuraharrastaminen. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2021:1, s. 36–45. Teoksessa Kokko, S., Hämylä, R. & Martin, L. (toim.), Liikunta ja yhteiskunta. Helsinki: Valtion liikuntaneuvosto.
- Pietari, M., Arresola, O. & muut projektityöntekijät. 2023. Jyväskylän yliopiston toteuttama nykytilan analyysi: Harrastamisen Suomen malli ja kaupunkien muu matalan kynnyksen liikuntatoiminta, harrastuspolut sekä toiminnan mittarit ja seuranta. (sisäinen raportti) Turku. Luettu: 8.9.2024.
- Tilastokeskus. 2023. Turun väestötiedot. Turun kaupungin Ratku-raportointipalvelu. Helsinki: Tilastokeskus.
- Turun harrastuskysely. 2021. Turun kaupungin kyselyjulkaisuja (sisäinen raportti) Luettu: 3.6.2024.
- Turun kaupunki. s.a. a. Boostii-etu 7–19-vuotiaille lapsille ja nuorille. Luettavissa: <https://www.turku.fi/boostii>. Luettu: 7.7.2024.
- Turun kaupunki. s.a. b. MIHI nuorille. Luettavissa: <https://www.turku.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta/harrastamaan/liikuntapalvelut-lapsille-ja-perheille/mihi-nuorille>. Luettu: 7.6.2024.
- Turun kaupunki s. a. c. Liikunnan avustukset 2025 alkaen. Luettavissa: <https://www.turku.fi/liikunnan-avustukset-2025-alkaen>. Luettu: 18.7.2024.

Turun kaupunki. 2024. Liikuntalautakunnan avustusperiaatteet 2024. Verkkodokumentti. Saatavilla: https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/liikuntalautakunnan_avustusperiaatteet_2024.pdf

Luettu: 11.9.2024.

Turun toiminta-avustustietokanta. 2022. Turkulaisissa seuroissa harrastavien määrä ikäryhmittäin. (sisäinen raportti). Luettu: 10.8.2024.

Salasuo, M., Tarvainen, K. & Myllyniemi, S. 2020. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2020. Teoksessa Salasuo, M. (toim.), Harrastamisen äärellä, s. 117–120. Helsinki.

Seuratietokanta. Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Luettavissa: www.seuratietokanta.fi.

Luettu: 15.8.2024.

Suomen Olympiakomitea. s. a. Palvelumme urheiluseuroille. Luettavissa:

<https://www.olympiakomitea.fi/palvelumme/palvelumme-urheiluseuroille/>. Luettu: 1.6.2024.

Valtion liikuntaneuvosto. 2021. Harva nuori liikkuu riittävästi. Luettavissa:

<https://www.liikuntaneuvosto.fi/2021/05/27/harva-nuori-liikkuu-riittavasti/>. Luettu: 1.6.2024

World Health Organization. 2022. Community-led approach promotes physical activity among children in Reykjavik. Luettavissa: [Community-led approach promotes physical activity among children in diverse district of Reykjavik \(who.int\)](https://www.who.int/news/item/03-07-2022-community-led-approach-promotes-physical-activity-among-children-in-diverse-district-of-reykjavik). Luettu: 3.7.2024.

Liitteet

Liite 1. Seurakysely matalan kynnyksen harrasteliikunnasta

Seuran/jaoston tai yhdistyksen matalan kynnyksen ohjatun harrasteliikunnan kartoittaminen

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei liikuntaa järjestävä seura- tai yhdistystoimija!

Tällä kyselyllä kartoitetaan turkulaisten seurojen ja yhdistysten järjestämää matalan kynnyksen ohjattua harrasteliikuntaa alueellisesti lapsille ja nuorille, työikäisille ja ikääntyneille. Vastauksia hyödynnetään osana harrastekortin, eri ikäryhmien liikuntapalveluiden ja vuorojaon kehitystyötä.

Kyselyn vastausten osalta tuemme myös seuroja ja yhdistyksiä matalan kynnyksen harrastekorttiryhmien osalta sekä vahvistamme kaupungin sekä seurojen ja yhdistysten matalan kynnyksen harrastustoiminnan välistä yhteyttä kaikissa ikäryhmissä.

Tämä kysely on tärkeä ja sen täyttämiseen kuluu aikaa keskimäärin vain 15 minuuttia. Alla on määritelty matalan kynnyksen harrasteliikunta. Luethan määritelmän huolella ennen vastaamista. Kiitos, kun autatte harrastustoiminnan kehittämisessä!

Matalan kynnyksen ohjatun harrasteliikunnan määritelmä: matalan kynnyksen harrasteliikunnalle tarkoitetaan harrastuksia, joissa on tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheiluun tähtäävään toimintaan verrattuna matalampi kynnys. Matalan kynnyksen toimintaan voi osallistua kuka tahansa taitotasosta riippumatta. Osallistujilta vaadittavia edellytyksiä harrastukseen hakeutumisessa on madallettu.

Matalan kynnyksen harrasteliikunta ihanteellisessa tilanteessa, kaikkien kriteerien ei tarvitse täytyä:

- Ei tarkoita ryhmiä, joita seura/yhdistys ohjaa ostopalvelusopimuksilla kaupungille (esim. Harrastamisen Turun mallin iltapäiväryhmät, Leidit liikkeellä, Kunnon äijät)
- Erityisesti harrastajille ilman aiempaa lajitaustaa iästä riippumatta
- Kilpailuiden taso, harjoittelun määrä ja intensiteetti ovat alhaisempia suhteessa tavoitteelliseen kilpa- ja huippu-urheilun polkuun
- Tyypillisiä nimityksiä matalan kynnyksen harrasteliikunnan ryhmille: mm. alkeis-, koulu-, kerho-, harraste-, kunto-, perhe-, puulaaki- sekä kortteliliiga-nimiset ryhmät
- Lähellä arkiympäristöä (kotia, koulua jne.)
- Maksutonta tai edullista suhteessa lajin ominaispiirteisiin
- Toiminnasta on tietoa helposti saatavissa ja etsittävässä
- Matalan kynnyksen toiminnalla ei tarkoiteta: laatu heikkoa – ei ohjausta/ohjaus ontuu, höntsäilyä omin päin, vain vähän liikkuville suunnattu

Edustatko koko seuraa/yhdistystä vai seuran yhtä jaostoa *

Edustan seuraa/yhdistystä

Edustan seuran yksittäistä jaostoa

Seuran/yhdistyksen virallinen nimi *

Valitse alin vaihtoehto "jokin muu seura tai yhdistys", jos et löydä seuran tai yhdistyksen nimeä valikosta. Seurat ovat valikossa aakkosjärjestyksessä.

Aboa Aquanauts ry

Aboa WaterSports ry

Acai - Turun capoeira angola ry

Aikido Dojo Turku ry

Airisto Segelsälskap i Åbo rf

Airiston salibandy ry

Airiston Veneilijät ry

Arcus ry

Astanga Jooga Turku ry

Aura Golf ry

Aurajoen Uinti ry

BMX Turku ry

Budokwai ry

Capoeira Senzala Turku ry

Choy Lee Fut Kung Fu Turku ry

Coco Sport ry

CopperHill Curling Club ry

DC Diamond ry

Eagles Rugby Football Club ry

FBC Turku ry

Football Club International Turku ry

Finnfighters' Gym ry

Friidrottsföreningen ÅIFK rf

Frisbeegolfseura 7k ry

Friskalan Ratsastajat ry

GoGolf Turku ry

Handbollsföreningen ÅIFK rf

Harjattula Golf & Country Club ry

HC Kilppari ry

Hirvensalon Heitto ry

Karate Sankukai ry

Katukiitäjät ry

Ken Sei Kan ry

Kiekko -67 juniorikiekko ry

Krav Maga Turku ry

Kyokushin Karate Turku Finland ry

Lahjan Tytöt ry Lounais-
Suomen Kiipeilykerho Kruxi
ry Lounais-Suomen vapaa-
ajan kalastajat ry Maarian
Mahti ry Maarian Reipas ry

Nautic Club Urheilusukeltajat ry

Nesteen Soutajat ry

Paattisten Pamaus ry

Paattisten Puhti ry

Palatsi Fishing Team ry

Pyrkivä Gymnastics ry

Rendaino ry

Runosmäen Urheilijat ry

Saaristomeren Melojat ry
Saaristomeren Sukeltajat ry Saaronniemen
Saukot ry

Salibandyseura TVA ry

Samba Carioca ry

Sankukai ry

SB Hirvensalo ry

Skating Club Turku ry
Tanssiseura Sekahaku ry
Tanssiurheiluseura Bolero ry

Team Fundance ry

TPS Juniorijalkapallo ry

TPS Juniorijääkiekko ry

TPS Keilaajat ry

TPS Salibandy ry

Turku Aikikai ry

Turku Airsoft ry

Turku Disco and Show Dancers ry

Turku Swing Society ry

Turku Thaiboxing Club ry

Turku Wakeboarding Team ry

Turku WT ry

Turku Fightingseura ry Turku-Pesis ry

Turun Amerikkalainen Jalkapallo ry

Turun Atleettiklubi ry

Turun Avantouimarit ry

Turun Baseball Kerho ry

Turun Cheerleadingseura Smash ry

Turun Flamenco ry

Turun Han Moo Do ry

Turun Hapkido-seura ry

Turun Hiihtäjät ry

Turun ITF Taekwon-Do ry

Turun Joogayhdistys ry Turun

Judoseura ry

Turun Ju-Jutsuseura ry

Turun Jyry ry

Turun Kaiku ry

Turun Kamppailuseura Tode ry

Turun Kansantanssin Ystävät ry

Turun Kisa-Veikot ry

Turun Kontaktikaratseura ry

Turun Laskuvarjourheilijat ry

Turun Latu ry

Turun Lennokkiseura ry

Turun Liikuntaseura ry

Turun Metsänkävijät ry

Turun Miekkailijat ry

Turun Moottorikerho ry

Turun Moottoriseura ry

Turun Naisvoimistelijat ry

Turun Nappulaliiga ry Turun
Nuorten Miesten Kristillinen
Yhdistys ry Turun Pallokerho
ry

Turun Parkour Akatemia ry

Turun Petanque-seura ry

Turun Pursiseura ry

Turun Pyrkivä ry

Turun Ratagolfseura ry

Turun Ratsastajat ry

Turun Riennon Koripallo ry

Turun Riennon

Taitoluistelu ry Turun

Riennon Voimistelu ry

Turun Rientävä ry

Turun Ringette ry

Turun Rullalautailijat ry

Turun Seudun

Agilityurheilijat ry Turun

Seudun Ampujat ry Turun

Seudun Moottorieurheilijat

ry Turun

Seudun Squash ry

Turun Shakinystävät ry

Turun Sirkus ry

Turun Slalomseura ry

Turun Soutajat ry

Turun Sulka ry

Turun Suunnistajat ry

Turun Taekwondo ry

Turun Taidoseura ry

Turun Teräs ry

Turun Toverit ry

Turun Työväen

Pursiseura ry Turun

Työväen Shakkikerho

ry Turun Uimarit ry

Turun Urheiluautoilijat ry

Turun Urheiluliitto ry

Turun Urheiluratsastajat ry

Turun Weikot ry

Turun Vesikissat ry

Turun Windsurfer Club ry

Turun Voimamiehet ry

Turun Wushu Kungfu Seura ry

Turun Yamatokai ry

TVS-Tennis ry

Unity Cheer ry Varsinais-Suomen Rhönradvoimistelijat ryVeneilyseura Merituuli ry

West Coast Racing Club ry

Yamamichi Karate Club Turku

Åbo Kvinnliga Gymnastikförening

Palästra rf Åbo Lawn-Tennisklubb

rf

Åbo Simklubb - Uintiklubi Turku ry

ÅIFK Jalkapallo ry

Åbo Turnföreningen rf

Jokin muu seura tai yhdistys

Kenen omistamissa liikuntapaikoissa seuran/yhdistyksen matalan kynnyksensäännöllistä ohjattua harrasteliikuntaa järjestetään? *

Säännöllinen: vähintään kolmen kuukauden kestoinen kerran viikossa tapahtuva perustoiminta

Pääosin (51 - 100%)

Turun kaupungin (tai sen pääomistamien yhtiöiden) liikuntapaikoissa *

Muun kunnan liikuntapaikoissa *

Yksityisten yritysten liikuntapaikoissa *

Itse omistamissanne tai vuokraamissanne liikuntapaikoissa *

Osittain/ satunnaisesti (1- 50%)

Ei

lainkaan

Seuran/yhdistyksen nykyinen matalan kynnyksen säännöllinen ohjattuharrasteliikunta

Valitse kohderyhmät, joissa henkilön on mahdollista aloittaa uutena harrastajana ilman aikaisempaa lajitaustaa tai siirtyä nykyisenä harrastajana esim. kilparyhmästä harrasteryhmään? *

Säännöllinen: vähintään kolmen kuukauden kestoinen kerran viikossa tapahtuva perustoiminta

Perheliikunta (lapsi + aikuinen)

Alle 7-vuotiaat

Alakouluikäiset (n. 7-12-vuotiaat)

Yläkouluikäiset (n. 13-15-vuotiaat)

Toinen aste (n. 16-19-vuotiaat)

Työikäiset

Ikäihmiset/seniorit (vain tälle kohderyhmälle kohdistettu toiminta) Toimintarajoitteiset (soveltava liikunta)

Montako tuntia seuranne/jaostonne tai yhdistyksenne tarjoaa yhteensä alla oleville kohderyhmille säännöllistä ohjattua harrasteliikuntaa yhden viikon aikana (viikkovolyymi) pääasiallisella toimintakaudella? *

Kysymyksessä ei kysytä harrastaja- tai jäsenmääriä, eikä ryhmien määrää. Tähän ei lasketa lyhytkestoisempaa kerta- tai kurssimuotoista toimintaa, vaan säännöllinen vähintään kolmen kuukauden kestoinen kerran viikossa tapahtuva perustoiminta. Jos seuranne/yhdistyksenne ei tarjoa harrasteliikuntaa jollekin kohderyhmälle, niin merkitse kohderyhmän kohtaan 0 (nolla).

Perheliikunta (lapsi + aikuinen)

Alle 7-vuotiaat

Alakouluikäiset (n. 7-12-vuotiaat)

Yläkouluikäiset (n. 13-15-vuotiaat)

Toinen aste (n.16-19-vuotiaat)

Työikäiset

Ikäihmiset/seniorit (vain tälle kohderyhmälle kohdistettu toiminta) Toimintarajoitteiset (soveltava liikunta)

Millä suuralueilla seuranne/jaostonne tai yhdistyksenne haluaisi järjestää matalankynnyksen ohjattua harrasteliikuntaa? *

Pansio-Jyrkkälä

Keskusta

Skanssi-Uittamo

Runosmäki-Raunistula

Länsikeskus

Nummi-Halinen

Varissuo-Lauste

Hirvensalo-Kakskerta

En osaa sanoa

Voit halutessasi tarkentaa tähän vastaustasi (esim. asuinalue, liikuntapaikka)

Järjestääkö seura/jaosto tai yhdistys säännöllisemmän perustoiminnan ohessa jotain lyhytkestoisempaa ohjattua matalan kynnyksen harrasteliikuntaa? *

Lyhytkestoisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka ei sisälly varsinaiseen kausi- tai harrastusmaksuun (esim. loma-ajan toiminta/leirit, lyhytkestoiset kurssit, muutaman kerran kokeilut).

Kyllä

Ei

Kuinka merkittäviä seuraavat haasteet ovat oman matalan kynnyksen säännöllisen ohjatun harrasteliikunnan järjestämisessä?

Kysymyksellä ei tarkoiteta matalan kynnyksen toimintaa, jota kaupunki ostaa ostopalveluna seuralta.

Ohjaajapula

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytkintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Tilapula

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytkintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Markkinointi ja viestintä

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytkintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Osaamisen puute

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Rahoitus

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Painotus vain kilpatoiminnassa

Valitse haasteen suurusluokka siirtämällä liukukytintä vasemmalta oikealle asteikoilla 1-5

1 = ei haastetta, 5 = todella merkittävä haaste

Kuvaile tarkemmin, miten haaste ilmenee toiminnan järjestämisen kannalta niidenhaasteiden osalta, joihin valitsit numeron 4 tai 5. Kerro myös kehitysehdotuksenne haasteiden ratkomiseksi. Jos et valinnut 4 tai 5 minkään haasteen osalta kirjaa vastauslaatikkoon "ei merkittäviä haasteita." *

Onko seurassanne/jaostossanne tai yhdistyksessänne muita kuin suomenkielisiä harrastajia matalan kynnyksen ohjatussa harrasteliikunnassa?

Kyllä

Ei

En osaa sanoa